Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (пети състав)

13 септември 2018 година*

„Преюдициално запитване — Свободно движение на хора — Член 45 ДФЕС — Акт за присъединяване от 2003 г. — Приложение XII, глава 2 — Възможност държава членка да дерогира член 7, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 492/2011 и член 7, параграф 3 от Директива 2004/38/ЕО — Полски гражданин, който не е работил като регистриран работник за период от дванадесет месеца в приемащата държава членка“

По дело C-618/16

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber) (Висш съд (апелативен административен състав) Обединено кралство) с акт от 21 ноември 2016 г., постъпил в Съда на 29 ноември 2016 г., в рамките на производство по дело

Rafal Prefeta

срещу

Secretary of State for Work and Pensions

СЪДЪТ (пети състав),

състоящ се от: J. L. da Cruz Vilaça, председател на състава, A. Tizzano (докладчик), заместник-председател на Съда, E. Levits, A. Borg Barthet и M. Berger, съдии,

генерален адвокат: M. Wathelet,

секретар: L. Hewlett, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 11 януари 2018 г.,

като има предвид становищата, представени:

– за г-н Prefeta, от J. Power, solicitor, M. T. Royston, barrister, и R. Drabble, QC,

– за правителството на Обединеното кралство, от R. Fadoju и C. Crane, в качеството на представители, подпомагани от K. Apps и D. Blundell, barristers,

– за Европейската комисия, от D. Martin и J. Tomkin, в качеството на представители,

* Език на производството: английски.

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 28 февруари 2018 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на приложение XII към Акта относно условията на присъединяването на Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката република и промените в учредителните договори на Европейския съюз (ОВ L 236, 2003 г., стр. 33, наричан по-нататък „Актът за присъединяване от 2003 г.“), на член 7, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 492/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2011 година относно свободното движение на работници в Съюза (ОВ L 141, 2011 г., стр. 1) и на член 7, параграф 3 от Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, 2004 г., стр. 77; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 56).

2 Това запитване е отправено в рамките на спор между г-н Rafal Prefeta и Secretary of State for Work and Pensions (министър на труда и пенсионната система, Обединено кралство) (наричан по-нататък „министърът“) по повод отказа на последния да предостави на г-н Prefeta обвързана с дохода помощ за работа.

Правна уредба

Правото на Съюза

Актът за присъединяване от 2003 г.

3 Актът за присъединяване от 2003 г. определя условията за присъединяване към Европейския съюз по-специално на Република Полша и предвижда промени в договорите.

4 Член 1, второ и трето тире от този акт гласи:

„За целите на този акт:

[…]

– изразът настоящи „държави членки“ означава Кралство Белгия, Кралство Дания, Федерална република Германия, Република Гърция, Кралство Испания, Френската република, Република Ирландия, Италианската република, Великото херцогство на Люксембург, Кралство Нидерландия, Република Австрия, Португалската република, Република Финландия, Кралство Швеция и Обединеното кралство на Великобритания и Северна Ирландия;

[…]

– изразът „нови държави членки“ означава Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката република;

[…]“.

5 Част четвърта от Акта за присъединяване от 2003 г. съдържа временни разпоредби, приложими за новите държави членки. Член 24 от посочения акт, който се намира в тази част, гласи:

„Мерките, изброени в приложения V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII и XIV на настоящия акт, се прилагат по отношение на новите държави членки в съответствие с условията, предвидени в тези приложения“.

6 Приложение XII към Акта за присъединяване от 2003 г. е озаглавено „Списък по член 24 от Акта за присъединяване: Полша“. Глава 2 от това приложение, която се отнася до свободното движение на хора, параграфи 1, 2, 5 и 9 гласи следното:

„1. Член [45 и член 56, първа алинея от ДФЕС] ще се прилагат напълно […] във връзка със свободното движение на работници и свободното предоставяне на услуги, включващо временното движение на работници, както е определено в член 1 от Директива 96/71/ЕО [на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 1996 година относно командироването на работници в рамките на предоставянето на услуги (ОВ L 18, 1997 г., стр. 1)] между Полша, от една страна, и Бе[лг]ия, Чешката република, Дания, Германия, Естония, Гърция, Испания, Франция, Ирландия, Италия, Латвия, Литва, Люксембург, Унгария, Нидерландия, Австрия, Португалската република, Словения, Словашката република, Финландия, Швеция и Обединеното кралство, от друга страна, [само] при спазването на условията на преходните разпоредби, предвидени в параграфи 2—14.

2. Чрез дерогация от членове 1—6 от Регламент (ЕИО) № 1612/68 [на Съвета от 15 октомври 1968 година относно свободното движение на работници в Общността (ОВ L 257, 1968 г., стр. 2; Специално издание на български език 2007 г., глава 5, том 1, стр. 11)] и до изтичането на срок от две години, започващ от датата на присъединяването, настоящите държави членки ще прилагат национални мерки, или онези, които произтичат от двустранните споразумения, регулиращи достъпа за граждани на Полша до техните пазари на труда. Настоящите държави членки могат да продължат да прилагат тези мерки до края на петгодишния срок, следващ датата на присъединяването.

Полските граждани, работещи на законно основание в настояща държава членка към датата на присъединяването и допуснати до пазара на труда на тази държава членка за непрекъснат срок от 12 месеца или повече, се ползват от достъп до [трудовия пазар] на тази държава членка, но не [и] от достъп до трудовия пазар на друга държава членка, прилагаща национални мерки.

Полските граждани допуснати до пазара на труда на настояща държава членка след присъединяването за непрекъснат срок от 12 месеца или повече ще се ползват от същите права. Полските граждани, споменати във втора и трета алинея по-горе, също престават да се ползват от правата, съдържащи се в тези алинеи, ако доброволно напуснат пазара на труда на въпросната държава членка.

Полските граждани, работещи на законно основание в настояща държава членка към датата на присъединяването, или по време на период, в който се прилагат националните мерки, и които са били допуснати до пазара на труда на тази държава членка за срок по-кратък от 12 месеца няма да се ползват от тези права.

[…]

5. Държава членка, която поддържа национални мерки или мерки, произтичащи от двустранни споразумения в края на петгодишния период, посочен в параграф 2, може, в случай на сериозни затруднения на своя пазар на труда или на опасност от такива, след като уведоми Комисията, да продължи да прилага тези мерки до изтичането на седемгодишен период, започващ от датата на присъединяването. При липса на такова уведомление се прилагат членове 1—6 от Регламент [№ 1612/68].

9. Доколкото определени разпоредби от Директива 68/360/ЕИО [на Съвета от 15 октомври 1968 г. относно премахване на ограниченията за движение и пребиваване в Общността на работниците на държавите членки и на техните семейства [(ОВ L 257, 1968 г., стр. 13)] не могат да бъдат отделени от тези на Регламент № 1612/68, чието приложение е отложено по силата на параграфи 2—5 и 7 и 8, Полша и настоящите държави членки могат да дерогират съответните разпоредби до степента, която е необходима за прилагането на параграфи 2—5 и 7, и 8“.

Регламент № 492/2011

7 Глава I от Регламент № 492/2011 е озаглавена „Заетост, равно третиране и семейства на работниците“.

8 Членове 1—6 от Регламент № 492/2011, които са намират в раздел 1 от тази глава, озаглавен „Достъп до заетост“, по същество забраняват законовите, подзаконовите и административните разпоредби и административната практика на държава членка, когато те ограничават търсенето и предлагането на работа, достъпа до заетост и осъществяването на работа от гражданите на другите държави членки или поставят по отношение на тях условия, които не са предвидени за гражданите на тази държава членка.

9 Член 7 от същия регламент, който се намира в раздел 2, озаглавен „Заетост и равно третиране“, от посочената глава, предвижда в параграфи 1 и 2:

„1. Работник, който е гражданин на държава членка, не може поради своето гражданство да бъде третиран на територията на друга държава членка различно от работниците — нейни граждани по отношение на условията за наемане и условията на труд, и по-специално, по отношение на трудовото възнаграждение, уволнението и ако остане безработен — на възстановяването или новото наемане на работа.

2. Той има право на същите социални и данъчни предимства, както работниците местни граждани“.

10 Член 41 от Регламент № 492/2011 предвижда:

„Регламент [№ 1612/68] се отменя.

Позоваванията на отменения регламент се считат за позовавания на настоящия регламент и се четат съгласно таблицата на съответствието в приложение II“.

Директива 2004/38

11 Член 7 от Директива 2004/38, озаглавен „Право на пребиваване за повече от три месеца“, уточнява:

„1. Всички граждани на Съюза имат право да пребивават на територията на друга държава членка за срок, по-дълъг от три месеца, ако те:

а) са работници или самостоятелно заети лица в приемащата държава членка […]

[…]

3. За целите на параграф 1, буква а) гражданин на Съюза, който вече не е работник или самостоятелно заето лице, запазва статуса си на работник или самостоятелно заето лице при следните обстоятелства:

а) той/тя временно не е в състояние да работи поради болест или злополука;

б) той/тя се намира в надлежно регистрирана принудителна безработица, след като е бил/а зает/а в продължение на повече от една година и се е регистрирал/а като търсещо работа лице в съответното бюро по труда;

в) той/тя се намира в надлежно документирана принудителна безработица, след като е изтекъл срочен трудов договор със срок по-кратък от една година или след като е станал/а принудително безработен/на през първите дванадесет месеца и се е регистрирал/а като търсещо работа лице в съответното бюро по труда. В този случай статусът на работник се запазва за не по-малко от шест месеца;

г) той/тя започне професионално обучение. Освен ако той/тя не е принудително безработен/а, запазването на статуса на работник изисква обучението да бъде свързано с неговата/нейната предишна заетост.

[…]“.

12 Член 38 от същата директива, озаглавен „Отмяна“, предвижда в параграфи 2 и 3:

„2. Директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО се отменят, като отмяната влиза в сила от 30 април 2006 г.

3. Препратките към отменените разпоредби и директиви се тълкуват като препратки към настоящата директива“.

Правото на Обединеното кралство

13 Immigration (European Economic Area) Regulations 2006/1003 (Правилник 2006/1003 за имиграцията (Европейско икономическо пространство), наричан по-нататък „Правилникът от 2006 г.“), с който е транспонирана Директива 2004/38, изменя Accession (Immigration and Worker Registration) Regulations 2004/1219 (Правилник 2004/1219 за присъединяването (имиграция и регистрация на работници). Съгласно последния в редакцията му след това изменение (наричан по-нататък „Правилникът от 2004 г.“) прилагането за Обединеното кралство на нормите на Съюза в областта на свободното движение на работници се отлага, що се отнася до гражданите

на осем от десетте държави членки, които са се присъединили към Европейския съюз на 1 май 2004 г., включително Полша. Тези дерогиращи актове, приети на основание член 24 от Акта за присъединяване от 2003 г., остават в сила до 30 април 2011 г.

14 Правилникът от 2004 г. предвижда система за регистрация (*Accession State Worker Registration Scheme* (система за регистрация на работниците от присъединяващите се държави), приложима за гражданите на тези осем присъединяващи се държави, които работят в Обединеното кралство през периода от 1 май 2004 г. до 30 април 2011 г.

15 Член 2 от този правилник, озаглавен „Подлежащ на регистрация работник от присъединяваща се държава“, гласи:

„(1) Без да се засяга действието на следващите параграфи от този член, „подлежащ на регистрация работник от присъединяваща се държава“ е гражданин на съответна присъединяваща се държава, който работи в Обединеното кралство по време на присъединителния период.

[…]

(4) Гражданин на съответна присъединяваща се държава, който е работил на законно основание в Обединеното кралство без прекъсване за период от дванадесет месеца, част от който или целия след 30 април 2004 г., престава да бъде подлежащ на регистрация работник от присъединяваща се държава с изтичането на този дванадесетмесечен период.

[…]

(8) За целите на параграфи 3 и 4 се приема, че лицето е работило в Обединеното кралство за период от дванадесет месеца без прекъсване, ако е работило на законно основание в Обединеното кралство в началото и в края на този период и всички прекъсвания в рамките на този период на работата, извършвана на законно основание, не надвишават общо 30 дни.

[…]“.

16 Член 4, параграф 2 от посочения правилник предвижда:

„Гражданин на съответна присъединяваща се държава, който при евентуално започване на работа в Обединеното кралство би имал статут на подлежащ на регистрация работник от присъединяваща се държава, няма право да пребивава като търсещо работа лице в Обединеното кралство с цел намиране на работа“.

17 Член 5, параграфи 3 и 4 от Правилника от 2004 г. гласи:

„(3) Без да се засяга действието на параграф 4, за подлежащ на регистрация работник от присъединяваща се държава, който престане да работи, не се прилага член 6, параграф 2 от Правилника от 2006 г.

(4) Когато подлежащ на регистрация работник от присъединяваща се държава престане да работи за оправомощен работодател при обстоятелствата, посочени в член 6, параграф 2 от Правилника от 2006 г., преди да е изтекъл едномесечен период от датата на започване на работа, този член се прилага за него и за останалата част от едномесечния период“.

18 Член 6, параграф 1 от Правилника от 2006 г., уреждащ случаите, в които гражданин на държава — членка на Европейското икономическо пространство, има удължено право на пребиваване на територията на Обединеното кралство, в редакцията му, която е приложима към фактите, разглеждани в главното производство, гласи следното:

„1) За целите на този правилник „отговарящо на изискванията лице“ означава гражданин на държава от ЕИП, който се намира в Обединеното кралство в качеството на:

[…];

b) работник;

[…]“.

19 Член 6, параграф 2 от посочения правилник, където се уточняват условията, на които трябва да отговаря престаналото да работи лице, за да запази качеството си на работник по смисъла на член 6, параграф 1, буква b) от същия правилник, гласи:

„Когато отговоря на условията по член 7A, параграф 4, лице, което е престанало да работи, продължава да се третира като работник за целите на параграф l, буква b), ако:

a) е временно неработоспособно поради болест или злополука;

b) се намира в надлежно регистрирана принудителна безработица, след като е работило по трудово правоотношение в Обединеното кралство, при условие че се е регистрирало като търсещо работа в съответното бюро по труда и:
   i) преди да остане без работа, е работило в продължение на поне една година;
   ii) е безработно от не повече от шест месеца или
   iii) може да представи доказателства, че търси работа в Обединеното кралство и има реален шанс да бъде нает;

[…]“.

20 Член 7A, параграф 4 от Правилника от 2006 г. гласи:

„Член 6, параграф 2 се прилага за работник от присъединяваща се държава, когато същият:

a) е лице, за което към 30 април 2011 г. се е прилагал член 5, параграф 4 от [Правилника от 2004 г.], или

b) е станал неработоспособен, останал е без работа или е престанал да работи, в зависимост от случая, след 1 май 2011 г.“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

21 Г-н Prefeta, който е полски гражданин, влиза в Обединеното кралство през 2008 г. и работи там от 7 юли 2009 г. до 11 март 2011 г., когато трудовото му правоотношение е прекратено заради травма вследствие на нетрудова злополука.

22 От пристигането си в Обединеното кралство г-н Prefeta има статут на „подлежащ на регистрация работник от присъединяваща се държава“ по смисъла на член 2, параграф 1 от Правилника от 2004 г. Тъй като обаче получава удостоверение за регистрация като работник едва на 5 януари 2011 г., г-н Prefeta работи като регистриран работник общо само два месеца и шест дена.

23 След 11 март 2011 г., докато се намира в надлежно регистрирана принудителна безработица, г-н Prefeta се регистрира като търсещо работа лице в съответното национално бюро по труда. На това основание той получава обезщетение за безработица, считано от 20 март 2011 г.

24 На 20 октомври 2011 г. г-н Prefeta подава до министъра молба да му бъде отпусната обвързана с дохода помощ за работа.

25 От акта за преюдициално запитване следва, че тази помощ, която е предназначена за определени категории лица с ограничена поради физическото или психичното им състояние работоспособност, може да бъде отпусната само на работници по смисъла на член 6, параграф 1, буква b) и член 6, параграф 2 от Правилника от 2006 г., но не и на лица, търсещи работа.

26 Поради това министърът отхвърля молбата на г-н Prefeta, като приема, че той не е доказал, че преди да загуби работата си, е работил за период от или над дванадесет месеца без прекъсване и през това време е бил регистриран в съответствие с Правилника от 2004 г., което би му позволило да запази статута си на работник по смисъла на член 6, параграф 1, буква b) и член 6, параграф 2 от Правилника от 2006 г.

27 Г-н Prefeta обжалва решението на министъра пред First-tier Tribunal (Social Entitlement Chamber) (Първоинстанционен съд (Отделение за дела относно социални права). След като този съд отхвърля жалбата му, г-н Prefeta обжалва неговото решение пред Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber) (Висш съд (апелативен административен състав), Обединено кралство).

28 В жалбата си г-н Prefeta по същество изтъква, че член 5, параграф 3 от Правилника от 2004 г. е пречка за това гражданите на съответните присъединяващи се държави, които не са работили в Обединеното кралство с удостоверение за регистрация за период от дванадесет месеца без прекъсване, да запазят статута на работник по смисъла на член 7, параграф 3 от Директива 2004/38 и съответно да се ползват от равно третиране съгласно член 7, параграф 2 от Регламент № 492/2011. Според г-н Prefeta национална правна уредба, която противоречи на последните две разпоредби, не може да бъде обоснована с Акта за присъединяване от 2003 г., тъй като последният не допуска дерогации от посочените разпоредби.

29 Министърът поддържа обратното, а именно че правилникът от 2004 г. е съобразен с Акта за присъединяване от 2003 г. В това отношение той отбелязва, че приложение XII, глава 2, параграф 2 от посочения акт за присъединяване предвижда, че полските граждани, които работят на законно основание в периода, в който се прилагат националните актове, и са допуснати на пазара на труда на тези държава членка за период, по-кратък от дванадесет месеца, нямат същите права като тези, които имат работниците съгласно член 7, параграф 3 от Директива 2004/38 и член 7, параграф 2 от Регламент № 492/2011.

30 При тези обстоятелства Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber) (Висш съд (апелативен административен състав) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Имали ли са право държавите членки въз основа на приложение XII към [Акта за присъединяване от 2003 г.] да изключат полските граждани от кръга на лицата, които могат да се ползват от член 7, параграф 2 от Регламент [№ 492/2011] и член 7, параграф 3 от

Директива [2004/38], когато работникът, макар да е изпълнил със закъснение националното изискване да се регистрира като такъв, все още не е работил с регистрация за период от дванадесет месеца без прекъсване?

2) При отрицателен отговор на първия въпрос, може ли работник, полски гражданин, при посочените в първия въпрос обстоятелства да се позовава на член 7, параграф 3 от Директива [2004/38], който се отнася до запазването на статута на работник?“.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

31 С първия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали приложение XII, глава 2 от Акта за присъединяване от 2003 г. трябва да се тълкува в смисъл, че в предвидения в акта преходен период е овластявало Обединеното кралство да изключи възможността полски гражданин, който не отговаря на предвиденото от националното законодателство условие да е работил на територията на Обединеното кралство като регистриран работник за период от дванадесет месеца без прекъсване, да се ползва от член 7, параграф 3 от Директива 2004/38 и от член 7, параграф 2 от Регламент № 492/2011.

32 В това отношение най-напред трябва да се отбележи, че приложение XII, глава 2, параграф 1 от Акта за присъединяване от 2003 г. гласи, че член 39 и член 49, първа алинея ЕО (понастоящем член 45 и член 56, първа алинея от ДФЕС) ще се прилагат напълно във връзка със свободното движение на работници и свободното предоставяне на услуги, включващо временното движение на работници между Полша и тогавашните държави членки, само при спазването на преходните разпоредби, предвидени в параграфи 2—14 от същата глава. Тези преходни разпоредби по същество предвиждат дерогации от членове 1—6 от Регламент № 1612/68, както и при определени условия, от разпоредбите на Директива 68/360.

33 Вярно е, че в приложение XII, глава 2 от Акта за присъединяване от 2003 г. не се посочва нито Директива 2004/38, нито Регламент № 492/2011, тъй като тези актове са приети след влизането в сила на акта за присъединяване. Въпреки това от самите текстове на член 38, параграф 3 от тази директива и на член 41 от този регламент следва, че позоваванията на отменените с тези два акта Регламент № 1612/68 и Директива 68/360 трябва да се считат за позовавания на съответните разпоредби на Директива 2004/38 и Регламент № 492/2011.

34 Така, за да се отговори на поставения от запитващата юрисдикция въпрос, следва да се прецени дали приложение XII, глава 2 от Акта за присъединяване от 2003 г. е овластявало Обединеното кралство да изключи прилагането на член 7, параграф 3 от Директива 2004/38 при обстоятелства като разглежданите в главното производство. Всъщност прилагането на член 7, параграф 2 от Регламент № 492/2011, съгласно който работник, гражданин на държава членка, има право на територията на останалите държави членки на същите социални и данъчни предимства като работниците, местни граждани, предполага лице в положението на г-н Prefeta, което е престанало да работи като нает или самостоятелно заето, да може въпреки това на основание член 7, параграф 3 от Директива 2004/38 да запази статута си на работник.

35 В това отношение следва да се отбележи, че съгласно приложение XII, глава 2, параграф 9 от Акта за присъединяване от 2003 г. само доколкото определени разпоредби от Директива 2004/38 не могат да бъдат отделени от тези на Регламент № 492/2011, чието прилагане е отложено по силата на приложение XII, глава 2, параграфи 2—5, 7 и 8, Република Полша и настоящите държави членки могат да дерогират съответните разпоредби до степента, която е необходима за прилагането на тези параграфи.

36 При това положение е важно да се прецени, първо, дали член 7, параграф 3 от Директива 2004/38 може да бъде отделен от членове 1—6 от Регламент № 492/2011, чието прилагане е така отложено.

37 В това отношение следва да се констатира, както е посочил генералният адвокат в точка 62 от заключението си, че предпоставка, за да може гражданин на Съюза, който временно е престанал да работи като нает или самостоятелно зает лице, да запази на основание член 7, параграф 3 от Директива 2004/38 статута си на работник и съответстващото на този статут право на пребиваване съгласно член 7, параграф 1 от тази директива, е този гражданин да има готовност и да е способен в разумен срок да се върне на пазара на труда в приемащата държава членка (вж. по аналогия решение от 19 юни 2014 г., Saint Prix, C-507/12, EU:C:2014:2007, т. 38—41).

38 Всъщност, от една страна, член 7, параграф 3, буква а) от Директива 2004/38 се отнася до случая, в който гражданин на Съюза временно не е в състояние да работи поради болест или злополука, което предполага, че посоченият гражданин ще може отново да работи като нает или самостоятелно зает лице след отпадане на временната неработоспособност. От друга страна, член 7, параграф 3, букви б) и в) от тази директива изисква от гражданин на Съюза, който не е икономически активен, да се регистрира като търсещо работа лице в съответното бюро по труда, а член 7, параграф 3, буква г) от посочената директива го задължава да започне при определени условия професионално обучение.

39 Следователно член 7, параграф 3 от Директива 2004/38 се отнася до случаи, в които е мислимо връщане в разумен срок на гражданина на Съюза на пазара на труда в приемащата държава членка. Следователно прилагането на тази разпоредба не може да бъде отделено от това на разпоредбите на Регламент № 492/2011, уреждащи достъпа на гражданин на държава членка до заетост на територията на друга държава членка, а именно членове 1—6 от този регламент.

40 Второ, важно е да се прецени дали е необходимо дерогиране на член 7, параграф 3 от Директива 2004/38, за да се приложат дерогациите, предвидени от преходните разпоредби в приложение XII, глава 2, параграфи 2—5, 7 и 8 от Акта за присъединяване от 2003 г.

41 В това отношение следва да се отбележи, че Съдът вече е приел, че целта на преходните разпоредби в приложение XII, глава 2 от този акт за присъединяване е да не се допусне след присъединяването на нови държави членки към Съюза да настъпят затруднения на пазара на труда на старите държави членки, дължащи се на незабавното пристигане на голям брой работници, граждани на споменатите нови държави (вж. в този смисъл решение от 10 февруари 2011 г., Vicoplus и др., C-307/09—C-309/09, EU:C:2011:64, т. 34 и цитираната съдебна практика).

42 В случая, както подчертават в писмените си становища правителството на Обединеното кралство и Комисията, Правилникът от 2004 г. е приет от посочената държава членка по силата на дерогациите, предвидени от преходните разпоредби в приложение XII, глава 2, параграфи 2 и 9 от Акта за присъединяване от 2003 г.

43 Приложение XII, глава 2, параграф 2, първа алинея от този акт за присъединяване обаче по същество предвижда, че чрез дерогация от членове 1—6 от Регламент № 492/2011, до изтичането на преходния период след присъединяването, настоящите държави членки ще прилагат мерки, регулиращи достъпа за граждани на Полша до техните пазари на труда.

44 Следователно на това основание с член 2 от Правилника от 2004 г. в британския правен ред е въведен статутът на „подлежащ на регистрация работник от присъединяваща се държава“, предвиден за гражданите на присъединяващите се държави, които работят в Обединеното кралство в срока на действие на посочения правилник. Посоченият правилник предвижда, че

този статут престава да се прилага за въпросните работници, след като работят на територията на посочената държава членка като регистрирани работници без прекъсване за период от дванадесет месеца, част от който или целия след 30 април 2004 г.

45 В периода, през който посоченият статут се прилага за съответния гражданин на присъединяваща се държава, той е длъжен да получи от компетентните национални органи удостоверение за регистрация като работник и не се ползва от всички права, които правото на Съюза предоставя на гражданин на държава членка, който се премества в друга държава, за да работи там. По-специално членове 4 и 5 от Правилника от 2004 г. ограничават правото на гражданина на присъединяваща се държава да пребивава като търсещо работа лице в Обединеното кралство с цел намиране на работа, както и възможността той да запази качеството на работник и съответстващото му право на пребиваване, когато престане да работи като нает или самостоятелно зает.

46 Така, както по същество отбелязва Комисията в писменото си становище, дерогирането от Обединеното кралство на член 7, параграф 3 от Директива 2004/38 е било необходимо, за да се осигури пълното действие на актовете, приети от тази държава членка по силата на дерогациите, предвидени от преходните разпоредби в приложение XII, глава 2, параграфи 2 и 9 от Акта за присъединяване от 2003 г.

47 Всъщност, ако работник от присъединяваща се държава, който престане да работи като нает или самостоятелно зает, без преди това да е работил в Обединеното кралство като регистриран работник за период от дванадесет месеца без прекъсване, може да се позове на член 7, параграф 3 от посочената директива, за да запази статута си на работник, както и съответстващото му право на пребиваване съгласно член 7, параграф 1 от същата директива, Обединеното кралство не би могло да приложи напълно тези дерогиращи актове, чиято цел е по-специално да ограничат правото на икономически неактивни граждани на присъединяваща се държава да пребиват на неговата територия с цел намиране на работа.

48 Като се имат предвид горните съображения, следва да се заключи, че приложение XII, глава 2, параграфи 2 и 9 от Акта за присъединяване от 2003 г. е овластявало Обединеното кралство да изключи прилагането на член 7, параграф 3 от Директива 2004/38 в обстоятелства като разглежданите в главното производство.

49 Този извод не се разколебава от факта, че в случая г-н Prefeta е работил в Обединеното кралство през периода от 7 юли 2009 г. до 11 март 2011 г., тоест в продължение на около двадесет месеца.

50 Всъщност, както по същество отбелязва генералният адвокат в точки 69—71 от заключението си, от приложение XII, глава 2, параграф 2, трета алинея от Акта за присъединяване от 2003 г. следва, че за да не се прилагат по отношение на тях дерогиращите актове, приети на основание на този текст, полските граждани е трябвало да отговарят на две кумулативни условия, а именно, от една страна, да са работили без прекъсване за период от дванадесет месеца и от друга страна, да са били допуснати до пазара на труда на съответната държава членка.

51 Що се отнася до второто условие, следва да се отбележи, че Правилникът от 2004 г. предвижда, че условие за допускане до пазара на труда е получаването на удостоверение за регистрация от компетентния национален орган.

52 От преписката, с която разполага Съдът, обаче е видно, че г-н Prefeta е получил удостоверението за регистрацията му като работник от компетентния национален орган на Обединеното кралство едва на 5 януари 2011 г., така че трябва да се счита за допуснат до пазара на труда на тази държава членка само за период от общо два месеца и шест дни, което е по-малко от дванадесетте месеца, изисквани от приложение XII, глава 2, параграф 2, трета алинея от Акта за присъединяване от 2003 г.

53 При тези обстоятелства, след като не е можел на основание член 7, параграф 3 от Директива 2004/38 да запази статута си на работник, след като е престанал да работи, г-н Prefeta не е можел също така да се позовава на член 7, параграф 2 от Регламент № 492/2011, тъй като той се отнася до гражданите на държава членка, ползващи се от посочения статут (вж. в този смисъл решения от 18 юли 2007 г., Geven, C-213/05, EU:C:2007:438, т. 16 и от 21 февруари 2013 г., N., C-46/12, EU:C:2013:97, т. 48 и 49).

54 Ето защо не следва да се преценява дали приложение XII, глава 2 от Акта за присъединяване от 2003 г. е овластявало Обединеното кралство да изключи прилагането на член 7, параграф 2 от Регламент № 492/2011 към случай като разглеждания в главното производство.

55 Като се има предвид всичко изложено по-горе, на първия въпрос следва да се отговори, че приложение XII, глава 2 от Акта за присъединяване от 2003 г. трябва да се тълкува в смисъл, че в предвидения в акта преходен период е овластявало Обединеното кралство да изключи възможността полски гражданин като г-н Prefeta, който не отговаря на предвиденото от националното законодателство условие да е работил на територията на Обединеното кралство като регистриран работник за период от дванадесет месеца без прекъсване, да се ползва от член 7, параграф 3 от Директива 2004/38.

По втория въпрос

56 Предвид отговора на първия въпрос не е необходимо да се отговаря на втория въпрос.

По съдебните разноски

57 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (пети състав) реши:

Приложение XII, глава 2 от Акта относно условията на присъединяването на Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката република и промените в учредителните договори на Европейския съюз трябва да се тълкува в смисъл, че в предвидения в акта преходен период е овластявало Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия да изключи възможността полски гражданин като г-н Rafal Prefeta, който не отговаря на предвиденото от националното законодателство условие да е работил на територията на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия като регистриран работник за период от дванадесет месеца без прекъсване, да се ползва от член 7, параграф 3 от Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО.

Подписи